

**МІЖНАРОДНИЙ ЄВРОПЕЙСЬКИЙ
УНІВЕРСИТЕТ**

**НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ
«ЄВРОПЕЙСЬКА ШКОЛА БІЗНЕСУ»**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Директор ННІ

«Європейська школа бізнесу»

Юлія РЕМИГА

від « 28 » 09 2023р.

М.П.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВНОСТІ ТА
КУЛЬТУРИ**

(назва навчальної дисципліни)

Рівень вищої освіти:

Ступінь вищої освіти:

Галузь знань:

Спеціальність:

Галузь знань:

Спеціальність:

Галузь знань:

Спеціальність:

Галузь знань:

Спеціальність:

Галузь знань:

Спеціальність:

Перший (бакалаврський) рівень

бакалавр

03 «Гуманітарні науки»

035 «Філологія»

05 «Соціальні та поведінкові науки»

053 «Психологія»

07 Управління та адміністрування

073 «Менеджмент»

075 Маркетинг

12 «Інформаційні технології»

121 «Інженерія програмного забезпечення»

24 «Сфера обслуговування»

242 «Туризм»

Київ – 2023

Робоча програма навчальної дисципліни «Історія української державності та культури» оновлена на основі навчальних планів, схвалених на засіданні Вченої ради університету («30» травня 2023 року, протокол № 4.).

УКЛАДАЧ ПРОГРАМИ: доцент кафедри соціально-гуманітарних дисциплін, Рудь О.М.

РЕЦЕНЗЕНТ: доцент кафедри соціально-гуманітарних дисциплін, Ханикіна Н.В.

Гарант ОП («Маркетинг»)

 Роман ГАЛЕНІН

Робоча програма навчальної дисципліни обговорена та схвалена на засіданні кафедри туризму та соціально-гуманітарних дисциплін, протокол №1 від «29» серпня 2023 р.

Робочу програму навчальної дисципліни розглянуто та схвалено кафедрою менеджменту, фінансів та бізнес-адміністрування, протокол № 12 від «30» серпня 2023 р.

Розглянуто і схвалено Вченою радою Навчально-наукового інституту «Європейська школа бізнесу», протокол № 1 від «11» вересня 2023 р.

ВСТУП

Програма вивчення навчальної дисципліни «Історія української державності та культури» складена відповідно до Стандарту вищої освіти України (далі – Стандарт) першого (бакалаврського) рівня галузі знань 03 «Гуманітарні науки» спеціальності 065 «Філологія», галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» спеціальності 053 «Психологія», галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 073 «Менеджмент» та 075 «Маркетинг», галузі знань 12 «Інформаційні технології» спеціальності 121 «Інженерія програмного забезпечення», галузі знань 24 «Сфера обслуговування» спеціальності 242 «Туризм».

Опис навчальної дисципліни (анотація). Вивчення навчальної дисципліни «Історія української державності та культури» відіграє важливу роль у формуванні освіченої, культурної, людяної і морально зрілої гармонійної особистості та сприяє розвитку професійної і суспільної зрілості.

Згідно до навчального плану дисципліну "Історія української державності та культури" студенти вивчають на 1 курсі, у I семестрі.

Інформаційний опис початкової дисципліни

	Галузь знань 03 «Гуманітарні науки» <i>Спеціальність:</i> 035 «Філологія» 05 «Соціальні та поведінкові науки» <i>Спеціальність:</i> 053 «Психологія» 07 «Управління та адміністрування» <i>Спеціальність:</i> 073 «Менеджмент» 075 «Маркетинг» 12 «Інформаційні технології» <i>Спеціальність:</i> 121 «Інженерія програмного забезпечення» 24 «Сфера обслуговування» <i>Спеціальність:</i> 242 «Туризм»	денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4		<u>Нормативна</u>	
Розділів – 2		Рік підготовки	
Змістових розділів – 2		1-й	1-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання		Семестр	
		1-й	1-й
		Лекції	
		24 год.	6 год.
		Семінарські	
Загальна кількість годин – 120		24 год.	4 год.
Тижневе навантаження: аудиторних – 3 самостійної роботи студента – 4,5	Освітній рівень: Перший (бакалаврський) рівень	Самостійна робота	
		72 год.	110 год.
		Вид контролю:	
		<u>іспит</u>	<u>іспит</u>

Предметом вивчення навчальної дисципліни є історія українського народу, його культури, економіки, державотворення; з'ясування особливостей та спільності з іншими народами і культурами, цивілізаційне місце в історії людства.

Міждисциплінарні зв'язки: вивчення навчальної дисципліни пов'язане зі знаннями навчальних дисциплін, які викладаються на I курсі: «Філософія» та курсів за вибором; інтегрується з дисциплінами українознавчого спрямування та з іншими дисциплінами на рівні використання фахової нормативної лексики (фахової термінології).

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.1. **Метою** викладання навчальної дисципліни «Історія української державності та культури» є оволодіння знаннями історії українського народу, культури, розвитку економіки і державотворення, місця українського народу в людській цивілізації; освоєння історичного контексту сучасного розвитку України; світоглядно-пізнавальна підготовка студентів, формування патріотизму, суспільно і професійно відповідального ставлення до людей і обраної професії.

1.2. Основними **завданнями** вивчення дисципліни «Історія української державності та культури» є:

- оволодіння знаннями історії українського народу;
- оволодіння знаннями української культури, економіки і державотворення;
- розуміння місця українського народу в людській цивілізації;
- знання історичного контексту сучасного розвитку України;
- прищеплення шанобливого ставлення до історичної пам'яті;
- патріотичне, людяне і відповідальне виховання;
- розвиток професійної і суспільної зрілості.

1.1. **Компетентності та результати навчання**, формуванню яких сприяє дисципліна (взаємозв'язок із нормативним змістом підготовки здобувачів вищої освіти, що сформульований у результатах навчання в Стандарті).

Згідно з вимогами стандарту дисципліна забезпечує набуття студентами компетентностей:

Галузь знань 03 «Гуманітарні науки» <u>Спеціальність:</u> 035 «Філологія»	
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі філології (лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу), в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної науки і характеризуються комплексністю та невизначеністю умов
Загальні компетентності	ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово ЗК 11. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях ЗК 13. Здатність проведення досліджень на належному рівні
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності	СК 3. Здатність використовувати в професійній діяльності знання з теорії та історії мов(и), що вивчаються(ється)
Галузь знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» <u>Спеціальність:</u> 053 «Психологія»	
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері психології, що передбачають застосування основних психологічних теорій та методів та характеризуються комплексністю і невизначеністю умов
Загальні компетентності	ЗК4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями ЗК10. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні

Галузь знань 07 «Управління та адміністрування» <u>Спеціальність:</u> 073 «Менеджмент»	
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері управління або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів менеджменту, характеризується комплексністю і невизначеністю умов
Загальні компетентності	ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні ЗК 6. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності	СК 6. Здатність діяти соціально відповідально і свідомо СК 11. Здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління
Галузь знань 07 «Управління та адміністрування» <u>Спеціальність:</u> 075 «Маркетинг»	
Інтегральна компетентність	здатність вирішувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері маркетингової діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування відповідних теорій та методів і характеризується комплексністю та невизначеністю умов
Загальні компетентності	ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя ЗК11. Здатність працювати в команді ЗК13. Здатність працювати в міжнародному контексті ЗК14. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо
Галузь знань 12 «Інформаційні технології» <u>Спеціальність:</u> 121 «Інженерія програмного забезпечення»	
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання або практичні проблеми інженерії програмного забезпечення, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, із застосуванням теорій та методів інформаційних технологій.
Загальні компетентності	ЗК 05. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями ЗК06. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел ЗК 12. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя
Галузь знань 24 «Сфера обслуговування» <u>Спеціальність:</u> 242 «Туризм»	
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері туризму і рекреації, або в процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій і методів географічної науки, які формують туризмознавство, і характеризуються комплексністю та невизначеністю умов
Загальні компетентності	ЗК1. Здатність реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні ЗК3. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо ЗК6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел ЗК9. Вміння виявляти, ставити і вирішувати проблеми

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності	К2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях
--	---

**Інтегративні кінцеві програмні результати навчання,
формуванню яких сприяє навчальна дисципліна:**

Галузь знань 03 «Гуманітарні науки» <u>Спеціальність: 035 «Філологія»</u>	
Програмні результати навчання	ПРН 11. Знати принципи, технології й прийоми створення усних і письмових текстів різних жанрів і стилів державною та іноземною(іноземними мовами) ПРН 15. Здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів
Галузь знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» <u>Спеціальність: 053 «Психологія»</u>	
Програмні результати навчання	ПРН4. Обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки зарезультатами власних досліджень і аналізу літературних джерел ПРН13. Взаємодіяти, вступати у комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб, що мають інші культуральні чи гендерно-вікові відмінності ПРН15. Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку
Галузь знань 07 «Управління та адміністрування» <u>Спеціальність: 073 «Менеджмент»</u>	
Програмні результати навчання	ПРН 1. Знати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні ПРН 11. Демонструвати навички аналізу ситуації та здійснення комунікації у різних сферах діяльності організації. ПРН 13. Спілкуватись в усній та письмовій формі державною та іноземною мовами ПРН 20. Демонструвати навички використання інформаційних, комунікаційних та інноваційних технологій
Галузь знань 07 «Управління та адміністрування» <u>Спеціальність: 075 «Маркетинг»</u>	
Програмні результати навчання	ПРН 18. Демонструвати відповідальність у ставленні до моральних, культурних, наукових цінностей і досягнень суспільства у професійній маркетинговій діяльності
Галузь знань 12 «Інформаційні технології» <u>Спеціальність: 121 «Інженерія програмного забезпечення»</u>	
Програмні результати навчання	ПРН01. Аналізувати, цілеспрямовано шукати і вибирати необхідні для вирішення професійних завдань інформаційно-довідникові ресурси і знання з урахуванням сучасних досягнень науки і техніки. ПРН02. Знати кодекс професійної етики, розуміти соціальну значимість та культурні аспекти інженерії програмного забезпечення і дотримуватись їх в професійній діяльності.
Галузь знань 24 «Сфера обслуговування» <u>Спеціальність: 242 «Туризм»</u>	
Програмні результати навчання	ПРН11. Володіти державною та іноземною (ними) мовою (мовами) на рівні, достатньому для здійснення професійної діяльності ПРН18. Адекватно оцінювати свої знання і застосовувати їх в різних професійних ситуаціях ПРН19. Аргументовано відстоювати свої погляди у розв'язанні професійних завдань

Результати навчання:

формування всебічно розвиненої та гармонійної особистості громадянина демократичного суспільства на основі пізнання історії українського народу та національних культурних цінностей, шляхом оволодіння базовим набором загальних та

спеціальних компетентностей, теоретико-методологічними знаннями з дисципліни та практичними вміннями і навичками.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 120 годин, 4 кредити ЄКТС.

Зміст дисципліни структуровано в 2-х змістових розділах:

Змістовий розділ 1. Історія української державності та культури (від найдавніших часів до XV ст.)

Змістовий розділ 2. Історія української державності та культури (від XV ст. до сьогодення)

Змістовий розділ 1. Історія української державності та культури (від найдавніших часів до XV ст.)

Тема 1. Стародавня Історія української державності та культури

Докняжі часи на території України. Трипільська культура. Скіфи. Сармати. Готи. Венеди. Зарубинецька, волино-подільська, київська, черняхівська культури. Особливості грецької колонізації. Теорії походження слов'ян.

Тема 2. Утворення і золотий вік Київської Русі

Передумови становлення державності Русі. Етапи становлення державності Русі. Хрещення Русі. Динаміка міжнародного становища Русі. Соціальний, економічний і культурний уклад Русі. Руська Правда Ярослава Мудрого. Феодальна роздробленість Русі. Галицько-Волинське державотворення. Велике князівство Литовське. Північно-Східна Русь. Монголо-татарська навала. Культурна спадщина Русі.

Тема 3. Україна під владою Речі Посполитої

Виникнення козацтва в Україні. Внутрішні та зовнішні чинники появи козацтва. Запорізька Січ. Д. Вишневецький. Історичне значення січі. Боротьба козаків проти турків і татар. Роль козацтва за часів гетьманування П. Сагайдачного. Козацько-селянські повстання.

Тема 4. Козаки і козацька держава Гетьманщина

Передумови і початок національно-визвольної війни під керівництвом Б. Хмельницького. Зборівська мирна угода. Білоцерківський мирний договір. Переяславська рада. Березневі статті. Петро Дорошенко. Український Санджак. Правобережна Україна: землі України у складі Османської Імперії; землі України у складі Речі Посполитої. Соціально-економічна руїна. Поділ України на Правобережну і Лівобережну. Лівобережжя у складі Росії. Правобережжя у складі Речі Посполитої. Південь (Північні Причорномор'я і Приазов'я) у складі Османської Імперії. Україна під час Північної війни. Іван Мазепа. Конституція П. Орлика.

Змістовий розділ 2. Історія української державності та культури (від XV ст. і до сьогодення)

Тема 5. Розвиток України у XV – XVIII ст.

Обмеження автономії України Російською Імперією, Річчю Посполитою і Османською Імперією. Ліквідація Запорозької Січі та Гетьманщини. Об'єднання Лівобережжя, Правобережжя і Півдня (Північні Причорномор'я і Приазов'я) у складі Російської Імперії. Соціально-економічні, культурні і демографічні наслідки об'єднання земель.

Приєднання південної і Правобережної України до Російської імперії. Входження Галичини і Буковини до складу Австрійської імперії. Український національно-визвольний рух проти польського гніту на Правобережній Україні у XVIII ст. Гайдамаччина. Опришківський рух.

Тема 6. Україна у XIX ст.

Соціально-економічний розвиток України в першій половині XIX ст. Суспільно-політичні рухи в першій половині XIX ст. Західноукраїнські землі під владою Австрії (наприкінці XVIII – першій половині XIX ст.)

Селянська реформа 1861 р. і її соціально-економічні наслідки. Реформи 60-70-х років XIX ст. Соціальні та національно-культурні рухи в другій половині XIX ст. Національне відродження в другій половині XIX ст. на західноукраїнських землях.

Тема 7. Україна на поч. XX ст.

Україна в роки Першої світової війни. Лютнева революція 1917 р. в Росії. Українська Центральна рада, її внутрішня і зовнішня політики. Проголошення Української Народної Республіки згідно III універсалу. Боротьба ідеологій комунізму і українського націоналізму, трагедія громадянської війни. Злочинні соціальні та військові практики. Окупація України військами Германської і Австро-Угорської Імперій. Гетьманат: внутрішня і зовнішня політика. Закінчення Першої світової війни. Директорія. Громадянська війна та іноземна інтервенція. Розподіл України між Росією, Польщею, Румунією, Чехословаччиною і Угорщиною. Соціально-економічний і демографічний стан України після закінчення війн 1914-1922 років.

Нова економічна політика. Утворення СРСР і УРСР. Становище в галузі культури і освіти. Українізація: її мета форми і зміст. Індустріалізації і її соціально-економічні, наукові і культурні результати. Примусова масова колективізація сільського господарства і Голодомор 1933 р. Сталінський терор у Радянському Союзі і його наслідки в Україні. Трагічні протиріччя радянської влади.

Соціально-економічний стан Західної України в складі Польщі, Чехословаччини, Румунії і Угорщини. Обмеження прав українців Польщею. Національні змагання.

Об'єднання українських земель у СРСР у 1939 році. Соціальні, економічні, культурні, політичні наслідки. Трагічні наслідки насильницького ствердження комуністичної влади.

Канун Другої світової війни в Європі. Політичний і ідеологічний розвиток в країнах Європи. Приход до влади в Німеччині Націонал-соціалістичної робочої партії Німеччини. Ствердження націонал-соціалістичного режиму і розповсюдження нацистської ідеології. Мобілізація Європи до великої війни. Створення військових і

політичних союзів. Мілітаризація і експансія нацистської Німеччини: Саар, Рур, Мюнхенська Угода 1938 року і розподіл Чехословаччини, ліквідація Чеської державності, приєднання Австрії. Нацистські злочинні соціальні, медичні, демографічні і геополітичні плани і програми: ліквідація єврейського населення Європи, програма Т4, будівництво системи концентраційних таборів, знищення політичних противників нацистського режиму, розробка плану Ост по завоюванню земель, поневоленню і знищенню слов'янських народів і заселенню «звільнених» земель німецьким народом.

Друга світова війна 1939-1945 років. Вітчизняна Війна 1941-1945 років. Участь українського народу у боротьбі з нацистською агресією. Трагедія окупації України нацистською Німеччиною: військові злочини проти мирного населення, злочини нацистів проти людяності (Бабій Яр, політика Гетто, знищення українських селищ, знущання над українським населенням, позбавлення прав людини і низведення українців до «недолюдей» згідно з нацистською расовою концепцією про неповноцінність слов'ян - *Untermensch*). Очікування та реальність окупації України нацистською Німеччиною. Боротьба ідеологій і трагічне життя. Перемога Радянського Союзу і Антигітлерівської Коаліції над нацистською Німеччиною та її союзниками 8/9 травня 1945 року.

Відродження мирного життя в Україні після закінчення Вітчизняної Війни. Об'єднання земель Закарпаття, Галичини, Буковини з Україною в складі Радянського Союзу. Соціально-економічний, науковий, культурний розвиток України і протиріччя комуністичного режиму і командної економіки. Динаміка розвитку України і демографія на протязі 1945-1990 років.

Трагедія національних змагань на західній Україні. Спротив комуністичній ідеології і режиму, неприйняття різноманіття великої України, терористичні практики ствердження націонал-соціалістичних уболівань, продовження бойових дій до 1956 року.

Тема 8. Новітня Історія української державності та культури (кін. XX – поч. XXI ст.)

Національне відродження в Україні наприкінці 1980-х років. Проголошення незалежності України у 1991 році. Особливості перших кроків державотворення в Україні. Конституційний процес в Україні. Соціально-економічний і демографічний стан України у 1991-2003 рр. Порушення еволюційного розвитку України радикальними методами майданів, інформаційним маніпулювання, соціально-економічного зваблення. Революція на граніті, Помаранчева революція, Революція гідності. Трагічні наслідки радикалізації українського суспільства, ідеології і політики. Соціально-економічний і демографічний стан України з 2014 р. Міжнародна ситуація. Цивілізаційне позиціонування України, перспективи і ризики.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
	денна форма				заочна форма			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		лек	пр	ср с		лек	пр	ср с
1	2	3	4	5	6	7	8	9
РОЗДІЛ 1. Історія української державності та культури (від найдавніших часів до XV ст.)								
Тема 1. Стародавня Історія української державності та культури	13	2	2	9	16	2		14
Тема 2. Утворення і золотий вік Київської Русі	13	2	2	9	16		2	14
Тема 3. Україна під владою Речі Посполитої	13	2	2	9	14			14
Тема 4. Козаки і козацька держава Гетьманщина	17	4	4	9	16	2		14
Разом за змістовим розділом 1	56	10	10	36	62	4	2	56
РОЗДІЛ 2. Історія української державності та культури (від XV ст. і до сьогодення)								
Тема 5. Розвиток України у XV – XVIII ст.	17	4	4	9	14		2	12
Тема 6. Україна у XIX ст.	13	2	2	9	14			14
Тема 7. Україна на поч. XX ст.	13	4	4	9	14			14
Тема 8. Новітня Історія української державності та культури (кін. XX – поч. XXI ст.)	13	4	4	9	16	2		14
Разом за змістовим розділом 2	64	14	14	36	58			54
Усього годин	120	24	24	72	120	6	4	110

4. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Стародавня Історія української державності та культури	2
2.	Утворення і золотий вік Київської Русі	2
3.	Україна під владою Речі Посполитої	2
4.	Козаки і козацька держава Гетьманщина	4
5.	Розвиток України у XV – XVIII ст.	4
6.	Україна у XIX ст.	2
7.	Україна на поч. XX ст.	4
8.	Новітня Історія української державності та культури (кін. XX – поч. XXI ст.)	4
	Разом:	24

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Стародавня Історія української державності та культури	2
2.	Утворення і золотий вік Київської Русі	2
3.	Україна під владою Речі Посполитої	2
4.	Козаки і козацька держава Гетьманщина	4
5.	Розвиток України у XV – XVIII ст.	4

6.	Україна у XIX ст.	2
7.	Україна на поч. XX ст.	4
8.	Новітня Історія української державності та культури (кін. XX – поч. XXI ст.)	4
	Разом:	24

6. Теми практичних занять

Практичних занять не передбачено.

7. Теми лабораторних занять

Лабораторних занять не передбачено.

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Становлення державності Русі	9
2.	Козацько-гетьманське державотворення	9
3.	Ідея української державності в суспільно-політичному житті України наприкінці XVIII – початку XX ст.	9
4.	Національно-демократична революція в Україні.	9
5.	Становлення української державності (1917 – 1921 рр.)	9
6.	Українські землі в складі СРСР, Польщі, Румунії, Чехословаччини і Угорщини (1922-1991 рр.)	9
7.	Національне відродження в Україні наприкінці 1980-х років.	9
8.	Україна в роки незалежності.	9
	Разом:	72

9. Індивідуальні завдання

Підготовка та представлення презентації кожним студентом на семінарі по темах для самостійної роботи.

10. Завдання для самостійної роботи

1. Підготовка до семінарських занять згідно плану.
2. Вивчення тем для самостійної роботи згідно плану.
3. Виконання індивідуального завдання: реферат, презентація на семінарі по темах для самостійної роботи.

11. Методи навчання

Вивчення історії української державності та культури спирається на конкретні наукові факти і узагальнення, котрі розглядаються через призму сучасних наукових уявлень. Видами навчальних занять згідно з навчальним планом є лекції, семінарські заняття, виконання індивідуального завдання, самостійна робота студентів. Під час вивчення історії української державності та культурні української культури використовуються рекомендована література, Інтернет ресурси, матеріали освітнього порталу. Для навчання пропонуються методи: *пояснювально-ілюстративний* – студенти одержують знання на лекції, з навчальної або методичної літератури, через інформаційно-комунікаційні технології; *метод проблемного викладу* передбачає створення проблемної ситуації та активну самостійну діяльність студентів у її розв'язанні, що веде до ґрунтового засвоєння і закріплення наукових положень,

розвиває творче мислення і здатність до самостійної діяльності; *частково-пошуковий (евристичний) метод* полягає в організації активного пошуку рішення висунутих у навчанні (або сформульованих самостійно) пізнавальних завдань.

Лекції охоплюють основний теоретичний матеріал окремої або кількох тем навчальної дисципліни, розкривають основні проблемні питання відповідних розділів дисципліни; семінари передбачають дискусію з окремих теоретичних положень з викладачем і формування знань з навчальної дисципліни; самостійна робота студентів передбачає оволодіння студентом навчальним матеріалом, опрацювання окремих тем навчальної дисципліни у час, вільний від обов'язкових навчальних занять, а також передбачає підготовку до усіх видів контролю. Навчальний матеріал дисципліни, передбачений робочим навчальним планом для засвоєння студентом у процесі самостійної роботи, виноситься на підсумковий контроль поряд з навчальним матеріалом, який опрацьовувався при проведенні аудиторних занять.

Комплексне використання різноманітних методів організації і здійснення навчально-пізнавальної діяльності студентів та методів стимулювання і мотивації їх навчання, що сприяють розвитку творчих засад особистості майбутнього фахівця з урахуванням індивідуальних особливостей учасників навчального процесу й спілкування.

12. Методи контролю

Засвоєння тем і змістових розділів контролюється на семінарських заняттях. Рекомендується застосовувати усний і письмовий контроль: контрольні питання, тести, проблемні питання, ситуативні задачі. Попередній контроль вхідного рівня знань студентів; поточний контроль якості засвоєння матеріалу студентами з окремих тем та змістових розділів; підсумковий контроль загальної якості знань та навичок студентів у відповідності до гуманітарної компоненти підготовки фахівців магістерського рівня.

13. Форма підсумкового контролю успішності навчання – іспит

Поточне оцінювання знань студентів проводиться протягом семестру у наступних формах:

- усного опитування студентів на практичних заняттях та оцінки рівня їх знань;
- перевірки правильності розв'язання практичних задач;
- експрес-опитування (в усній чи письмовій формі).

Загальна оцінка знань студентів за поточним контролем

Результати поточного контролю знань студентів в цілому (за усіма формами робіт) оцінюються в діапазоні від **0** до **60** балів.

Студент допускається до підсумкового контролю за умови виконання вимог навчальної програми та у разі, якщо за поточну навчальну діяльність він набрав не менше **36** балів.

Підсумкове оцінювання знань студентів

Підсумкове оцінювання знань студентів проводиться у формі іспиту.

Критерії оцінювання знань під час іспиту

Максимальна кількість балів, яку можна отримати на іспиті складає **40** балів.

Під час оцінювання відповіді на окреме питання додатково враховуються допущені недоліки та помилки, якими вважаються:

- неохайне оформлення роботи (не загальноприйняті скорочення, незрозумілий почерк, використання олівців замість чітких чорнил) (мінус 2 бали).

Критерії оцінювання відповіді на теоретичні питання білету:

1. Повна відповідь на питання, яка оцінюється **«відмінно»**, повинна відповідати таким вимогам:

- розгорнутий, вичерпний виклад змісту даної у питанні проблеми;
- повний перелік необхідних для розкриття змісту питання категорій та законів;
- здатність здійснювати порівняльний аналіз різних теорій, концепцій, підходів та самостійно робити логічні висновки й узагальнення;
- уміння користуватись методами наукового аналізу економічних явищ, процесів і характеризувати їхні риси та форми виявлення;
- демонстрація здатності висловлення та аргументування власного ставлення до альтернативних поглядів на дане питання;
- використання актуальних фактичних та статистичних даних, знань дат та історичних періодів, які підтверджують тези відповіді на питання.

2. Відповідь на питання оцінюється **«добре»**, якщо:

- відносно відповіді на найвищий бал не зроблено розкриття хоча б одного з пунктів, вказаних вище (якщо він явно потрібний для вичерпного розкриття питання) або, якщо:
- при розкритті змісту питання в цілому правильно за зазначеними вимогами зроблені окремі помилки під час: використання цифрового матеріалу.

3. Відповідь на питання оцінюється **«задовільно»**, якщо:

- відносно відповіді на найвищий бал не зроблено розкриття чотирьох чи більше пунктів, зазначених у вимогах до нього (якщо вони явно потрібні для вичерпного розкриття питання);
- одночасно присутні чотири чи більше типів недоліків, які окремо характеризують критерій оцінки питання;
- висновки, зроблені під час відповіді, не відповідають правильним чи загально визначеним при відсутності доказів супротивного аргументами, зазначеними у відповіді;
- характер відповіді дає підставу стверджувати, що особа, яка складає іспит, не зовсім правильно зрозуміла зміст питання чи не знає правильної відповіді і тому не відповідає на нього по суті, допустивши грубі помилки у змісті відповіді.

З урахуванням вищевикладеного результати іспиту оцінюються в діапазоні від **0** до **40** балів для студентів. При цьому, якщо відповіді студента на екзамені оцінені менше ніж на 30%, він отримує незадовільну оцінку за результатами іспиту та незадовільну загальну підсумкову оцінку.

Загальна підсумкова оцінка з дисципліни складається з суми балів за результати поточного контролю знань та за виконання завдань, що виносяться на іспит.

Загальна підсумкова оцінка не може перевищувати **100 балів**.

Загальна підсумкова оцінка в балах, за національною шкалою та за шкалою ЄКТС заноситься до заліково-екзаменаційної відомості, навчальної картки та залікової книжки студента (див. табл. 14.3).

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
66-73	D	задовільно	
60-65	E		
30-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-29	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

15. Методичне забезпечення

1. Навчальна програма дисципліни;
2. Плани лекцій, семінарських занять та самостійної роботи студентів;
3. Підручники, навчальні посібники, електронні ресурси.
4. Відеоматеріали, репродукції творів образотворчого мистецтва, документальні і художні фільми.
5. Питання для підсумкового контролю студентів.

Питання для підсумкового самоконтролю студентів

«Історія української державності та культури від найдавніших часів до сьогодення»

1. Концепції щодо території формування слов'ян. Їх соціально-економічний, суспільний та культурний розвиток.
2. Утворення Київської Русі та основні етапи її розвитку.
3. Причини та наслідки занепаду Київської Русі.
4. Вхідження південно-західних руських земель до складу Великого князівства Литовського та Речі Посполитої.
5. Початкова історія українського козацтва. Перші козацько-селянські повстання.
6. Козацька революція середина XVII ст.: передумови, причини, основні етапи.
7. Доба Руїни в соціально-політичній історії української державності та культури другої половини XVII ст.
8. Україна в системі міжнародних відносин середини – другої половини XVII ст.
9. Гетьманщина кінця XVII – XVIII ст.: кордони, політичний і адміністративно-територіальний устрій.
10. Український національний рух у першій половині XIX ст.
11. Національне суспільно-політичне життя в Україні у другій половині XIX ст.
12. Соціально-економічне становище України на початку XX ст.
13. Політизація національного життя в Україні.
14. Україна в роки Першої світової війни. Лютнева революція 1917 р. в Росії та її значення для долі України.

15. Утворення Центральної Ради
16. Чотири універсали Центральної ради в розбудові української держави.
17. Російсько-українська війна (1917 – 1918 рр.). Брест-Литовський договір
18. Зовнішньополітична діяльність УНР. Падіння Центральної Ради.
19. Державний переворот гетьмана П. Скоропадського та його діяльність
20. Падіння гетьманщини. Утворення Директорії УНР.
21. Зовнішньополітична і військова діяльність Директорії УНР.
22. Соціально-економічне та суспільно-політичне становище західноукраїнських земель в кінці XIX – на початку XX ст.
23. Перемога національно-визвольної революції на західноукраїнських землях. Утворення Західноукраїнської Народної Республіки (ЗУНР).
24. Зовнішньополітична діяльність ЗУНР.
25. Акт злуки ЗУНР і УНР. Ідейне та практичне значення в історії українського народу.
26. Падіння Директорії УНР і становлення більшовицького режиму. Політика “воєнного комунізму” та НЕП (спільне і відмінне).
27. Голодомори 1921-1923рр. та 1932-1933 рр., 1947 р.
28. Великий терор в Україні в 1933-1939рр.
29. Українізація (коренізація).
30. Розстріляне відродження.
31. Західноукраїнські землі в міжвоєнний період.
32. Держава Карпатська Україна.
33. Україна в роки II світової війни.
34. Репресії радянської влади на Західній Україні в післявоєнні роки XX ст.
35. Виникнення та боротьба УПА за Українську Соборну Державу.
36. Операція «Вісла». Депортація з Криму у квітні-червні 1944 р.
37. Україна в умовах хрущовської відлиги.
38. Національно-культурний рух опору 50-60 рр.
39. Дальша радикалізація руху опору у 70-80 рр.
40. Перемога національно-демократичної революції і проголошення незалежної України. Роль галичан у її здійсненні.
41. Декларація про державний суверенітет України.
42. Проголошення незалежної України. Всеукраїнський референдум 1. 12.1991 р.
43. Проблеми розбудови Української незалежної держави після 1991 р.
44. Прийняття Конституції України 1996 року. Внесення змін і доповнень у 2004 р. Проект Закону України «Про внесення змін до Конституції України» 2009 р.
45. Зовнішньополітична діяльність України на сучасному етапі. Ядерне роззброєння.
46. Внутрішньо-політичний розвиток України у період незалежності України.

16. Рекомендована література

Основна (базова):

1. Зінкевич Р. Д., Ратушна О. М., Нагірняк А. Я. Історія української державності та культури: Навчальний посібник. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2020. 240 с.
2. Бойко В. Історія України: підр./В. Бойко. – К.: Академія, 2021. – 640 с.

3. Історія української державності та культури: нац. підручник /В.А. Качкан, В.М. Левандовський, О.Б. Величко та ін./ За ред. В.А. Качкана.– К.: ВСВ «Медицина», 2014.– 360 с.
4. Історія української культури: нац. підручник /В.А. Качкан, О.Б. Величко, Н.М. Божко та ін./ За ред. В.А. Качкана.– К.: ВСВ «Медицина», 2014.– 368 с.
5. Кордон М. В. Історія української культури: Навчальний посібник.–Львів: ”Магнолія 2006”, 2011.–336 с.
6. Шейко В.М., Білоцерківський Р.Я. Історія української культури: Навч.посібник.–5те вид.,–К.: Знання, 2013.– 271с.
7. Шейко В.М., Богуцький Ю.П., Е.В. Германова де Діас Культурологія: навч. посіб.– К.: Знання, 2012.– 494 с.

Допоміжна:

1. В’ятрович В. Нотатки з кухні «переписування історії» /В. В’ятрович.- К., 2021. – 528 с.
2. Гриценко Т.Б., Гриценко С.П., Кондратюк А.Ю. та ін. Культурологія: Навч. посібник.– 3-тє вид. / За ред. Гриценко Т.Б.– К.: Центр учбової літератури, 2011.– 392 с.
3. Качкан В. Одкровення: Есеї про літераторів, вчених, митців.– Івано-Франківськ: Місто НВ, 2016.– Т. 1.– 376 с.
4. Кордон М.В.Українська та зарубіжна культура: Підручник .– 3тє вид. – К.: Центр учбової літератури , 2010.– 584 с.
5. Українські митці у світі. Матеріали до українського мистецтва ХХ ст./ Автор-упорядник Г.Г. Стельмашук.– Львів: Апріорі, Львівська національна академія мистецтв, 2013.– 520 с.
6. Шейко В.М,Тишевська Л.Г. Історія української культури: навч. посібник /Наук.ред. В.М.Шейко.–К.: Кондор, 2011.– 264 с.

17. Інформаційні ресурси

1. Любчик І.Д. Історія української державності та культури (короткий нарис): Навчальний посібник. – Івано-Франківськ, 2016/ Електронний ресурс./ режим доступу www.ifnmu.edu.ua Posibnyk pdf.
2. <http://www.tmf-museum.kiev.ua/> – Музей театрального, музичного та кіномистецтва
3. <http://onlyart.org.ua/> – літературознавчий сайт.
4. <http://uartlib.org/>– сайт історії та сучасності українського образотворчого мистецтва.
5. http://culonline.com.ua/Books/Osnovi_kulturologii_Sandyuk2012.pdf – Основи культурології: Навч. посіб. / За ред. Л.О. Сандюк та Н.В. Щубелки. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 400 с.